

FIGURES DE CATALUÑA

ENRIC PRAT DE LA RIBA

Un gran estadista en un medi minúscul

Prat de la Riba havia nascut a Castellterçol l'any 1870. El seu pare era un modest menestral que vivia de la petita renda que treia de les seves terres; la mare procedia d'una masia anomenada el Sarrà, al terme de Sant Quirze de Safaja. Si Prat vingué a establir-se a Barcelona fou perquè un matrimoni sense fills, amic de la família, s'enamorà del noi i decidí en certa manera afillar-se'l. El noi es feia estimar. El matrimoni decidí donar-li carrera. Estudià les primeres lletres i el batxillerat al col·legi de Sant Miquel, situat al carrer del Governador, avui Duran i Bas. A la Universitat, a més de la carrera de Lleis, estudia taquigrafia amb Balari. Cap ensepegada; aprovava les assignatures amb facilitat. Era un estudiant seriós, morigerat, afable. Però els qui el tractaven descobrien aviat que sota la seva correcció cremava una flama secreta. Llegí molt i coses que no tenien lligam amb les disciplines jurídiques: història, filosofia de Taine, sociologia de Le Play.

Era un catòlic practicant. La robustesa de la seva fe l'allegeria de la por dels contagis, i així el veiem contraure amistat amb Albert Bastardas, company seu, nascut i criat en una família d'agnòstics, amistat que es perllonga al llarg de la seva vida i per damunt de les oposicions de Partit.

La tesi que descabdella el 1894 per doctorar-se —La Llei jurídica de la Indústria— és el seu primer llibre, però ja havia publicat articles i fascicles. El seu Compendi de doctrina Catalanista, la seva Història de Catalunya i el seu Missatge al rei dels Helens, revelaren ja el foc que el consumia. En 1897 pronuncia, a l'Ateneu Barcelonès, la seva conferència sobre El Fet de la Nacionalitat Catalana, que conté ja tota la doctrina que havia de nodrir la seva obra més divulgada i discutida. El trànsit d'aquestes manifestacions de l'escriptor i del teoritzant a la política activa, semblava no solament fàcil, sinó inevitable. I, això no obstant, quins dubtes, quines resistències íntimes, no li calgué vèncer, a aquell home de constitució delicada, de temperament tímid i reservat, de paraula insegura, per a davallar a l'arena dels combats públics i espectaculars. Si ho va fer, més que a una vanitat imperiosa, cal atribuir-ho a la rigorosa exigència de la seva passió política.

Havia començat a col·laborar a La Renaixença. La publicació de l'afudit Missatge al rei de Grècia, provocà la suspensió del diari. Prat, que ha comprès la necessitat de comptar amb un òrgan propi, funda La Veu de Catalunya. Un solt que el nou diari copia de l'Independent de Perpinyà, en moment de sus-

penió de garanties constitucionals, produeix inesperadament la detenció i l'empresonament de Prat, que n'és el director. A la presó se li declara la malaltia de Basedow. I, en trobar-se una altra vegada lliure, li aconsellen que vagi al sanatori de Durtol (Auvèrnia), on refà la seva salut.

Del periodisme polític, després de la Llei de Jurisdiccions i del Moviment de Solidaritat Catalana que provoca, passa a la forma i a l'acció en el lloc que més esqueia a les seves qualitats i a les seves limitacions: la presidència de la Diputació Provincial de Barcelona. El que Prat realitzà a través d'un organisme tan desproveït de facultats, la forma com després aprofità la fràgil i precària bastida de la Mancomunitat, on les quatre Diputacions catalanes sumaven llur poquedat i llur insuficiència, és un dels més inversemblants miracles polítics que s'han realitzat en aquesta terra.

Traça, paciència, coneixement dels homes, seny, consagració a l'obra de totes les hores del dia i de la nit, suavitat en les maneres, flexibilitat en els mètodes, aptitud per a perseguir el seu objectiu a través de llargues i complicades giragonses sense mai extraviar-se, facultat de convertir els seus propis defectes —timidesa, privació de dons oratoris, falta d'autoritat— en virtuts; heus aquí les armes amb que Prat de la Riba duagué a cap la seva obra.

Sota el seu govern i gairebé sempre per inspiració pròpia, creà institucions que, responent a serioses necessitats, han pogut canviar de nom o d'insígnia però no de substància, com la Universitat Industrial, l'Institut d'Estudis Catalans, l'Escola d'Agricultura, el Servei de Conservació de Monuments, etc. La xarxa de carreteres i de camins provincials va créixer i es transformà, els establiments d'assistència augmentaren de volum i d'eficàcia. La seva obra, descabdellada en menys de deu anys i sense comptar gairebé mai amb una majoria política enterament adicta, marcà una fita.

El 1917, quan només té 47 anys, se li reproduïx la malaltia. Sap que està condemnat, i diu: «Si Catalunya encara em necessita, no moriré; si la meua obra és acomplerta, deixaré tranquil la terra». Déu el cridà, i és ben possible que, en aquest aspecte venturós, respongués a la divina apellació amb la reconfortant assegurança que la seva obra era acomplerta.

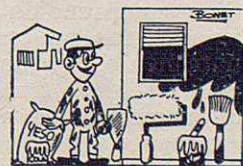
LA VALL, 17 de desembre del 1970

Venta de Parcelas
Venta y Alquiler de Chalets
Razón:
Esteban
Maspons

Casa Mingo
Sta. Eulalia de Ronsana

Pintor Industrial
Colocación de papeles pintados

JAIME IGLESIAS
rótulos e imitaciones

Carretera de la Sagrera, s.n.
STA. EULALIA DE RONSANA